

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Pénteken, Augustus' 20 dikán, 1824.

Portugallia.

A' Lisbonai Udvari Ujság, Júl. 16d a' következő cikkelyt közli: „Mái napon közöljük Olvasójinkkal azon beszédet, mellyet Ő Nagy Britanniai Felsége, a' Parlamentumi ülések' bérekesztésének alkalmatosságával tartott. Kivévén Irlandia egy részének zűrzavaros állapotját, mellyről Ő Felsége emlékezik, a' beszédnek többi része azt mutatja hogy az anglus Nemzet nyugodalomban 's mindegyre nevedő virágzásban vagyon. — Némelly anglus Ujság-levelek, mellyeknek gondolatjok egyedül azon nyereség körül forog, melly az Ő itéletek szerint Angliára nézve származhatna abból, ha az Amérikaitartományok a' Pyrenaeumi félszigetekbeli Anyaországoktól elszakasztatnának, nagyon csudálkoznak rajta, hogy Ő Felségének említett beszédében a' nevezett tartományok függetlenségének megismerésére nézve semmi czélozást nem találnak, a' mellyet pedig áhíthatosan vártak; 's e' miatt ezen Ujság-levelek gúnyoló panaszokban merülnek-el. Ezek ugyan azon Ujságok, mellyek zúgóldtanak azért hogy az anglus Igazgatás nem akarta száraz földi háborúba keverni Európában Angliát, 's védelmezni a' spanyol Corteseket, kiket utóbb ezen Ujságok a' tegsértőbb kifejezésekkel illettek, hogy Cádiz városát, mellybe bészárkoztak, nem nagyobb vitézséggel védelmezték. — Az anglus Igazgatás, bölcsesége és okos vigyázása által mentette-meg azon alkalmatossággal Angliát a' háborútól, mellybe, mint az utóbbi történetek megmutaták, a'

Félsziget fő része népességének akaratja ellen keveredett volna. — Az anglus Nemzetnek előkelőbb, és értelmesebb része, érdeme szerint tudja becsülni azon szerencsét, mellynél fogva megmenekedhetett a' Spanyol Országi házasztó félnek különbféle eget földet feltorgató abbéli próbatételeitől, mellyekkel Angliát a' veszedelmes háborúba bele akará keverni. Azon alkalmatossággal fényes bizonyyságát adta az anglus Igazgatás az Ő bölcseségének és állhatatosságának. Megmutatta hogy Spanyol Országot jobban ismerte, mint azok, kik őtet ezen háborúba akarák keverni; 's az anglus Nemzetnek, valamint a' Félsziget népességének is helyes oka vagyon reá, hogy ezen Igazgatásnak magamérsékletét és vigyázóságát magasztalja, mint a' melly Európát megmentette a' borzasztó háborútól, 's azon nyomorúságoknak megújittatásától, mellyek, mind az anglus mind egyéb Nemzeteknek annyi vérbe kerültek volna. — Hasonló bölcs és előrelátó Politica az, melly ez idő szerint arra ösztönözi a' Nagy Britanniai Igazgatást, hogy magát a' „szabadság és egyenlőség“ ügye' azon szószóllójinak ellenek szegezze, kik „Amériikai függetlenség“ fényes czímmel felruházta, olly nemű kereskedésnek kecsegtető reménységeivel vagynak megaranyozva, melly Angliának köveit és útszájit arannyá és gyémántá változtathatja. Azon Politica, melly a' Nagy Britanniai Igazgatást tartóztatja abban, hogy magát azon rendszabásokba elegyítse, mellyekhez nyúlnak a' Pyrenaeumi Félszigetbeli Nemzetnek a' végett, hogy

túl a' tengeren lévő birtokaikban a' pártoskodást elnyomhassák, minekutána azt honjokban meggyőzték, — az igazsággal tökéletes egyezésben vagyon, 's az okosság azt parancsolja, hogy nem kell siettetni azon rendszabást, melly szinte úgy ellenkezne az Európai anyaországokkal való barátságos egybeköttetésekkel; mintha ezen utóbbiak azt hinnék, hogy Irlandiának, avagy Nagy-Britannia egyéb részének, melly anarchiai állapotban volna, függetlenségét megismerhetnék egyedül azon oknál fogva, minthogy az illy tett az ebfélét akaró Státusnak political avagy kereskedési tekintetben hasznos lehetne. — Ezenkívül az említett lázzadásban lévő tartományoknak állapotja eléggé mutatja, mennyire nem lehet hinni az első tekintetnek, mellyet az entusiasmus mindenkor kiszokott forgatni igaz formájából, 's mennyire hasznosabb Angliára nézve annak bölcs Minisztereinek abbeli eddig követett Politicájok, hogy a' dologgal ne hirtelenkedjenek, és a' környüllásokat az időnek folyamatja, 's a' történetek menetele által engedjék érlelődnie jutni, mint a' mellyek a' Nemzetek' valóságos Politicájának legjobb vezércsillagai. — Azonközben semmi sem tartóztatja az ánglus kereskedést abban, hogy folytathassa barátságos egybeköttetését azon Státusokkal, mellyek függetlenségeknék megismerése bizonyosan nem nevelhetné olly módokkal a' kereskedést, hogy az ánglus kereskedőknek magános jussaik még nagyobb tiszteletben tartatnának, mint tartatnak mostan. — A' tapasztalás tanítja, melly sikamló út vezet a' forma szerint való megismeréstől a' szoros szövetséghez, 's mennyire felszámíthatatlanok az illyen szövetségnek következései. A' hirtelenkedve lépést nem lehet mindenkor helyre hozni, 's annak befolyása mindenkor szélesebbre terjed, mint kívánna az ember, és a' mint az meggátoltathatnék. Minden esetre, ostobaság len-

ne egy olly Státusnak függetlenségét megismerni, mellynek még az idő meg nem adta a' szükséges erőt, és a' melly nem ismeri még a' maga önnön helyheztetését is; 's az illyen megismeréssel csak ezt mondaná az ember a' világnak: „En ezen Státust függetlennék lenni megismerem, a' mennyiben ő magát védelmezheti azon Státus ellen, mellynek eddig része volt, 's jelenvaló kinyilatkoztatásom éppen ne a' szerint magyaráztassék, mintha azzal az ahözjussát tartó Fejedelemnek sérelmet akarnék okozni.“ — A' Nagy Britanniai Parlamentumokban tartatott beszédekből ítélvén, azt kell hinnünk, hogy azon nagy és másokat feljülhaladó Politica, melly által Anglia e' részben vezéreltetik, oda vagyon irányozva hogy a' békességet és jó egyetértést minden Nemzetekkel fentarthassa, leginkább bizonyos lévén így Anglia azon hasznokban, mellyeket von hatalmas intézeteiből; szaporító tőkepénzeinek nagy sokaságából; a' benne uralkodó kereskedői lélekből; széles kiterjedésű hajókázásából; és rendkívül nagyszámú manufacturáiból, mellyek neki szükségesképen az egész világnak minden piaczeit megnyitják.“

Nagy Britannia és Irlandia.

A' Jún. 18dikáig terjedő Jamaicai Újságok, mellyeknek megérkezéseket, a' Couriernak a' Bolívar győzedelmét illető tudósítására nézve Londonban erősen várták, a' Columbiai-Perui seregeknek ezen győzedelméről egy szóval sem emlékeznek; hanem e' helyett, benne azon szomorító tudósítás találtatik, hogy a' Jamaicai helybeli tiszti-hivatalok, egy új czimboraságot fedeztek-fel a' Feketék részéről. A' lázzadás már ki is ütött a' szigetnek Hannovera nevet viselő részében. Lucia szomszédságában számos Colóniákbeli Négerek hirtelen oda hagyák munkájokat, 's számos csüröket, elfoglalván elébb a' benne lévő

termést, felgyújtottak, 's az erdőbe veték magokat. A' Militzia kiállítatott. A' Hannovera nevet viselő Regimentből két Compánia Argylébe indult, melly úgy látszott fő pontja a' lázzadásnak, mellyben még több helyek is vagynak; nevezetesen Alexandriában számos épületek felgyújtattak. A' mint a' ezimboraságot észre vették, az a' maga egész iszonyatosságában azután nyolcz óra múlva öttött volna ki. Ugyvala a' dolog elintézve, hogy először Malcolm Urat egy gazdag plántalót öljk-meg, 's ezen első gyilkosság legyen a' jel minden Fejéreknek megölésekre. Ezen borzasztó jelenést közönséges égésnek kelle vala megvilágosítani. Egy szóval Jamaicát mind azon iszonyúságok fenyegeték, mellyeknek prédájává Sz. Domingo leve. „A' Haytii szerencsen köztársaság' szomszédsága, mond egy Londoni Ujság, elegendő arra nézve, hogy a' mi Nyugot-Indiai minden szerencseneinket örökös forrásban tartsa. A' Jamaicai Kormányzó Herceg Manchester, és a' seregek' Fő-vezére Szír John Kean, minden rendszabásokat mellyeket csak okosságok javasolt, megtevének. De ha meggondolja az ember, millyen kevés ottan a' hadi erő, lehetetlen hogy magát megnyugtathassa.

A' Londoni Udvari Ujság f. h. 3d Oberster Sutherlandnak, az aranyparton lévő ánglus seregek' vezérének környúlallásos tudósítását közli, az Aschantékkal Május' 21d történt ütközetről. Ezen vezérnek akkori vesztesége ezer emberre megy. Ő minden reménységét az Aschanték között uralkodó himlőben és vérhasban helyhez teti. A' tudósítás azt tartja továbbá, hogy a' Király maga is közelget némelly seregekkel, mellyekkel az Armada 16,000 emberre fog szaporodni, a' midőn az Ánglusok nem állíthatnak többet ki ellenek 7000 embernél, a' melly számba bele vagynak foglaltatva azon népek is, mellyeket ők bizonyos szövetségél fogva az

Aschanték ellen való hadakozásra kényszerítettek. A' mint hallik a' Hollandiai uradalom alatt lévő El-Mina városának 6000 fegyveres lakosai az Aschanték Királyának ajánlák szolgálatjokat.

A' Courier Júl. 5id így ír: „A' következő hiteles rajzolatot, melly az Aschantéknél szokásban lévő hadviselést foglalja magában, egy olly Tiszt közlévelünk, ki Coast-Castleből csak mostanában érkezett-meg Angliába. Ez a' rajzolat eléggé mutatja, minémű veszedelmes ellenséggel legyen dolgunk: — Mikor az Aschanték ellenségre mennek, a' táborhelynek minéműsége szerint több egy más mellett álló csapatokra osztják seregeket, 's nagy sebességgel nyomúlnak előre, 's mikor már egy puska lövésnyire vagynak az ellenségtől, minden csapat' elején a' puskások jobbra balra egyszerre tüzelni kezdenek, mellyek az illető csapatot védelmezik, 's fegyvereiket újra megtöltik. A' csapatok ezzel előre nyomúlnak, a' többi előjáró puskások is el kezdenek tüzelni, azután pedig a' csapatnak háta megett ismét hadi rendbe állanak. Illy módon minden előnyomuló csapatok szakadatlan tüzelnek. Ha visszaveretteknak, 's megszorítottatnak, akkor a' csapatok hirtelen elszélednek, 's bizonyos meghatározott helyen újra az előbbeni rendbe szedik magokat, hogy az ellenséget annak háta megett támadhassák meg. Mikor egy megtámadásnak vége, számos vadászok állítatnak fel a' csapatok szélein, hogy ha kedvező alkalmatosság adná magát elő, annak tüstént hasznát vehessék. Ők rendszeren dombok, bokrok és fák megé szokták magokat venni, mihelyt lőttek, azonnal a' földre vetik magokat, 's ottan töltik újra fegyvereiket. Hadi fortélyhoz is tudnak, 's azt nagy ügyességgel viszik végbe. Bizonysága annak ezen történet melly mostanában adta-elé magát. Egy csetépatéban, a' Fantik' részéről néhány foglyok kerülének kezekre, mellyek

mellyek között kürtösök is találtattak. Azután néhány nap múlva megtámadással fenyegetődtek, de hirtelen eltűntek; azzal a' fogoly kürtösöket arra kényszeríték, hogy megtámadásra fúnak meg kürtjeiket, melly fortélynak kívánt foganatja is leve; mert a' Fántik előnyomulának 's a' tartalék seregre bukkanván, sokat vesztek. Az ilyen ellenség nem megvetendő.

Az Anglusoknak az arany partokon lévő szomorú állapotokról így szól egy level, melly Coas-Castleből Május' 28d indult: „Az Aschantékkal volt szerencsétlen ütközet olta, ők mind inkább elbízta magokat, és sikeresen munkálkodnak, mi pedig mindenféle bajokkal környül vagyunk vétetve elannyira, hogy részünkről a' háborúnak éppen nem láthatjuk jó kimenetelet. Azolta egy kis csetépaté történe, de a' mellynek csak a' leve a' foganatja, hogy az Aschanték Coasthoz közelebb nyomulának, 's mi őket, híjjával lévén a' hajóhoz megkívántató dolgoknak (a' minnek valahol valami rendkívüli tanyság lehet az oka) meg nem akadályoztathattuk. A' mi szárazon való hadi mozdulásunknak tökéletesen vége van, 's ők viszont olly karban vagynak hogy helyt foghatnak, 's a' Coloniáknak kertjeikben magokat megfészkelhetik. Mihez foghatunk mi, az a' környülállásoktól függ; hanem a' mi puskaaporunk és golyóbisunk még maradt, azt ugyan kíméllenünk kell, hogy utolsó szükségnek idején az erősséget védelmezhessek. Posta-golyóbisunk még csak egy sincs az erősségben, 's a' hadi-hajók többet nem adhatnak, mint a' mennyit már adtak; már még a' házak' szükségére való ónat is, golyóbisnak darabolánk. Ezenkívül a' Kastélybannincs több fejer seregbeli emberünk 12-nél; a' többiek színesek, és Fántik, 's azonban az essőzés is beállott. Egy szóval, Coast a' legnyomorultabb állapotban van; seregeink mind elküldettek segítségül; az élelemnek szükiben va-

gyunk, melly miatt a' fejer lakosok sokat szenyvednek, a' részünkön lévő hazafiakban nincsen mit bizni; az Aschanték pedig nagy erőben vagynak, 's ez mind arra mutat, hogy a' mi nyomorúságunk rettenetes. Nagy hasznára lenne ezen tartománynak ha ezt a' helyet feladnánk. — Azt halljuk hogy maga az ellenség is szint' úgy szeretné a' békességet, valamint mi, hanem olly feltételek alatt akarja azt megszerezni, mellyek az Anglusok' érzésére és principiumára nézve, borzasztók, u. m. hogy a' Dinkerei Királynak és az ő testvérének, ki egyike legjobb szövetségünknek, életek feláldoztassék. Alkalmasint bizonyosnak lehet tartani, hogy az El-Mina nevezetű hollandiai Coloniái tartja az Aschantékat puskaaporral; melly környülállás a' hadat annyival is inkább hosszabbítja, hogy az ottani lakosok az Aschantékhez jó indulattal viseltetnek, és sokkal hatalmasabbak, minthogy Kormányzójok zabolán tarthassa, úgy hogy inkább a' Kastély függ a' várostól, mint ez amattól. — Oberster Sutherland megjött Sierra-Leonából, 's altalvevé Coastban a' vezérséget; hanem az Igazgatásbeli kormányt Major Chisholm megtartja. — Úgy halljuk, hogy Szír Charles Maccarthynak csontjai tűz mellett megszaraztatván, Commassiébe az Aschanték' fővárosába küldettek nemzeti győzedelemjelül.“

Herczeg Eszterházy ez előtt kevés napokkal az ifjú Lisztet virtuós magyar hazánkfiját, az anglus Királynak bémutatata. A' gyermek a' Királynak nagy meglegedésével játszotta Händelnek, és Mozarnak darabjait.

A' Londoni kertész-társaság száz különböző földi epret tett ki a' nézésre, mellyek közül egy ollyan nagyságú volt, hogy általmérője három hüvelyknyinek találtatott.

Azt mondják hogy Zea Bermudez Úr minkeelőtte Madritba, hol, mint tudva

van, első Miniszternek neveztetett - ki, el-
 utazott volna, az anglus Igazgatásnak hat-
 hatós előterjesztéseket adott-bé írásban a'
 szökevény Spanyolok részére ajánlatott
 segedelem ellen.

A' mint számba vették ez idő szerint
 Nagy Britanniában 12,000 gőz machina
 vagyon folyamatosan.

Midőn Londonban Rossini éppen sze-
 kerre akart ülni olly szándékkal hogy Bri-
 tanniának fő-városát oda hagyja, hirtelen
 feltartóztatott egy béres-kocsisnak kíván-
 ságára, ki rajta egész hónapi bért keresett
 szekereért, mellynek szolgálatjával pedig
 Rossini csupán három napig élt. Mellyért
 is ő ezen helytelen kívánságnak nem en-
 gedett; hanem elébb még sem utazhatott-
 el, míg csak a' törvényes Cautiót le nem
 tette. Rossini 8000 font Sterling kész pénzt
 viszen-el Londonból, ide nem számlálván
 azon gazdag ajándékokat, mellyeket né-
 melly Dilentantoktól kapott. 1200 font
 Sterlinget hátrahagyott kezességül, hogy a'
 jövő esztendőre ígért Operát a' rendes idő-
 re befogja küldeni.

Franciaország.

Don Miguel kir. Herczeg a' Párizsban
 találtató intézeteket, és emlékeket rendre
 mind megnézegette. A' közelébbi napokban
 nevezetesen az Invalidusok' házat tekintet-
 te-meg, hol, míg egyik szalából a' másik-
 ba általment, tiszteletére muzsika zengett
 az udvaron. A' kir. Herczeg felette sajnál-
 lotta, hogy ezen személye iránt mutatott
 figyelmet még csak egy szóval sem köszön-
 hette-meg a' Generálisoknak és Tiszteknek.
 Mert nem tudván a' kir. Herczeg franczi-
 ául, minden szavát tolmács által kellett
 magyaráztatnia.

A' Havrei kikötőnek lerakó-boltjaiban,
 mellyekben sok portékák valának, Aug. el-
 sőjén tűz ütött-ki. A' boltoknak alsó osz-

tálya olajjal, pálinkával és más égetett ita-
 lokkal volt tele, mellyeket szerencsére
 meg tudtak menteni; hanem 285 bal gyap-
 jú, melly a' felső osztályokban tartatott,
 csaknem mind öszveégeit, úgy hogy a' kárt
 valami 3 vagy 400,000 Frankra lehet be-
 csülni.

A' Courrier français jelenti f. h. 6d,
 hogy az előtt való napon költ levele azon
 Actaért tartóztatott-le, mellyet az anglus
 Courier Bounaparte' testamentoma gyanant
 közlött. A' letartóztató kir. rendelésben
 a' nevezett cikkely úgy emlittetik, mint
 a' melly a' közönséges Morálnak sérelmére
 vagyon. 'S ez a' kifejezés tartóztatta a'
 Courrieret hogy jegyzéseket tegyen ezen his-
 tóriai oklevélre, mellyet a' benne foglal-
 tatott 's az anglus Igazgatást illető kemény
 vádak miatt, csupán ezen Igazgatásra
 nézve tartott botránkoztatónak. Azon tes-
 tamentomnak pontjai különben szabad ké-
 zen forognak Párizsban különféle köny-
 vekben; 's az Etoile hasonlóképen közlöt-
 te; hanem úgy látszik, hogy a' Courrierra
 nézve más a' törvény.

Spanyolország.

Bilbaóban Júl. 25d a' nép' sepreje méltatlanságokkal illetett több előkelő Polgá-
 rokat, 's az izgágaság annyira ment, hogy
 a' Francziáknak fegyveres kézzel kelle köz-
 be vetni magokat. A' csendességet nagy
 munkával lehetett helyre állítani 's azt mond-
 ják hogy mind két részről többen megsebe-
 sítették és megöltették.

August. 19d a' Státus-papir- sainak közép-árrok:

Státus Kötelező levele 5 p Ctmal Conv. P. 94 9/16
 Ugyan az 2 1/2 p Ctmal Sorsvonásos Költsön
 1820-ról C. P. Ugyan az 1821 ről 100f. C. P. 124

Bizonyítás 1821d. Költsönről stert Conv. P.
 Bécs Városi Bankó Obligatiók 2 1/2 p Ctmal 50 3/4
 100 for. C. P. 249 7/8 for. V. Czban. 1 Bank Actia
 1120 for. C. P. —

Magyar Ország.

A' Hazai Tudósítások f. h. 14d ezeket közlik: Esztergomból: A' Fő Mélt. Primás Herceg az idén is folytatta egyházi látogatásának apostoli munkáját. Ugyanis Jún. 13d u. m. Sz. Háromság' vasárnapján Sütőre ment, hol Fő Tiszt. Jordánszky Elek Úr által fogadtatván; az egyházi látogatást, a' népnek kimondhatatlan öröme végbe vitte. Innen visszatért Nyerges-Újfalura, utóbb Bajótra, a' honnan Péliföld, vagyis Sz. Kereszt nevű, egykori Nazarénusok' remete lakását vizsgálta meg, melly helyre az ájtatos nép távol való helyekről is szokott szarándokoskodni. A' templom' és kálvária' meg szemlése után, azt a' kegyes rendelkezette, hogy az ő költségére az úgynevezett Statio'k megújítatnának. Ezen Érseki jószágokról haza térvén Esztergomba, az Úrnap-i búcsújárást Jún. 17d maga vezette; azután pedig a' Dunántúl lévő Érseki jószágokban, u. m. Musla, Mocs, Szölgyén, Öved, Farnad, Bart, és Kéménd helységekben vitte végbe egyházi látogatását, és Jún. 28d Párkány Mező-városában. Nevezetes dolog, és az egyházi történetekben nagy figyelmetességet érdemel, hogy nem találtak nyoma Zsigmond Császár' idejétől fogva, hogy valamelyik Érsek, Esztergom Vármegyei, 's imént említett Plebaniákat megvizsgálta volna. Akkor Kanihsay János Érsek vitte végbe ezen egyházi látogatást. — Sz. Péter Pál napján, Jún. 29d Esztergom sz. k. városában tartott az egyházi látogatás, mellyre a' tanuló Ifjúság, a' polgári Fegyveresek, és Papság, a' városi Tanács rendes proces-

sióval vezette Ő Herczégét a' városi templomba. Minthogy ezen szentegyház ugyan az említett Apostoloknak emlékeztetkekre vagyon szentelve, Ő Herczége maga mondotta a' nagy Misét, mellyet követett a' magyar predikáció, azután maga Ő Herczége kérdezgette - ki a' kisdedeket a' lelki tanításból, a' mit más templomokban is szokott tenni, 's minthogy itt nagy meglepésére feleltek a' kisdedek, őket bővséges ajándékokkal megörvendeztette. A' visszakísérés hasonló processióval ment végbe. — Más nap és harmad nap folytatta a' Primás Herceg ezen sz. k. városban a' Sz. Ferencz Szerzetesi templomának látogatását; valamint a' Sz. Benedek Szerzetesi alatt lévő kir. Gynnasiumnak, és a' városi Nemzeti Iskolának megvizsgálását. Ezen alkalmatossággal mind a' Sz. Ferencz Szerzetesi, mind a' Gynnasiumnak Ifjai, nyomtatásban kiadott versekkel bizonyították - meg Ő Herczége iránt való tiszteletet. Ezen jeles egyházi látogatást a' Fő Pásztor azzal rekesztette bé, hogy egyházi öltözetében felment a' városházához és a' piacra néző erkelyről, a' kiállított fegyveres Polgárookra, 's az egész népre áldást adott, minekutána már első nap, a' fő Plebánia templomban teljes búcsút hirdettetett volna. — Júl. 4d a' vízi-városban lévő Plebánia templomot, melly most anya-templom gyanánt szolgál, látogatta meg, hol a' nagy Mise, és a' búcsú hirdetés végbe menvén, könyörgést tartott a' kriptában, 's az ottan nyugvó Ambrús Károly kir. Fő Hercegnek, néhai Primásnak hamvait megáldá. Ezután tartatott a' predikáció, és magyar 's német nyelven a' Katechesis. Végre Júl. 5d minekutána már előbb a' Sz. György-Mezői új Plebániát is meglátogatta, Sz. Tamáson a' Káptalan Kápolnájának, melly Sz. István' tiszteletére vagyon építve, látogatásával, ezen esztendőre bérekeszté egyházi látogatásait: mindenütt újabb böles

rendelésekkel emlékezetét hagyván apostoli buzgóságának.

Berkesdről Baranya Vármegyéből Júl. 5od: „Hogy több hasznos mesterségbeli művek, valamint szintén több természeti ritkaságok, 's nevezetességek gyakran csak szerencsés, és előre nem látott történet által találtak mai napig is fel, egyebeken kívül példa ebben a' múlt nyáron felfedezettett, 's az idén igen nagy divatba jött, Baranya Vármegyében, Pécshez három órányira, Siklóstól három fertálynyi távolságra fekvő 's Gróf Batthyáni Antalhoz tartozó Harkanyi meleg ferdő. Ugyan is a' Harkanyi 's körül lévő lapályokban, az Uraság' rendelkezéséből, a' rétek' javítása végett egy hosszú árok ásztatván, véletlenül az ásók egy forrásra akadtak, mellynek égető melegségét lábaik ki nem állhatván, az ott lévő Tisztnek megjelenték. Ez mind kezének bemártása, mind egy nyers tojásnak egy minútum alatt való hirtelen megfővése által, a' víznek nagy melegségéről megbizonyosodván, a' forrást kitisztította, 's a' további ásatást félben hagyatván, feljebbvalójának megjelenté. — Az ahoz értők' bizonyítása szerint a' víznek melegsége $41\frac{1}{2}$ grádusnyi; és így mind a' Budai, mind a' Daruvári, hozzánk legközelebb való meleg ferdőket jóval feljülhaladja. Különbféle tekintetben tapasztalt orvosi hasznáról bizonyosságot tesz az a' nagy számmal, a' helynek szűk és még jól el nem készített volta miatt, minden alkalmatlanságot nem tekintő öszvetődült sokaság; mellynek nagyobb bővségével Hazánknak akármellyik legnevezetesebb feredője is, elejéntén főkép', de még, nagyobb virágzásában is, alig dicsekedhetett; mert itten nem csak több esztendőktől fogva különbféle nyavalyákban sínlődők, hanem még a' gyermeki korban elhatalmazott különbféle hosszás betegségekből, tartós köszvényekből, száraz fájásokból, nagy sebekből, lép és

egyéb dagadásokból, a' tagolnak elgyengüléseiből, öszvevonódásaiból 's a' t. többben igen rövid idő alatt szerencsésen meggyógyultak. — Több hosszasan kínlődő 's betegeskedő, de ezen feredőkben virágzó egésségeket visszanyert személyek' forró foháskodásaikhoz kapcsoljuk mi is buzgó sóhajtásunkat, 's halát adunk a' jó Istennek, ki rajtunk, és vidékünkön megkönyörülván, ez által bennünket megvigasztalt.“

Pozsonyban Jún. 23d hosszás betegeskedése után meghalt Tek. Tudós Kovács Imre Úr, a' kir. Akadéminál a' Természeti, Nemzeti 's Magyar Országai Köz-Törvényeknek rendes Tanítója, a' Törvényeknek Doctora, és mind a' két Törvény-székhez felesküdütt Prokátor. Ő 1774-ben született, 's már 1801-ben a' Nagy-Várad Akadémiánál az említett Törvényeknek Tanítójává lett, onnan pedig 1808-ban a' Pozsonyi kir. Akademiába általtétetett. Szép tudományára, tanításbeli szorgalmatosságára, és az Ifjúsággal való helyes bánására nézve közönséges tiszteletet nyert, melly a' temetését kísérő sokaságnak jelenlétéből is nyilván kitetszett. A' temetést maga vitte végbe Mélt. és Fő Tiszt. Orgler József Úr; Tanítványai pedig többnyire gyász öltözetekben kísérték koporsóját.

Soprony. Megürülván boldogult T. T. Ns. és Nztes Nagy-Megyeri Rajcs Péter Rector Úr' halála által a' Sopronyi Magyar-Társaságban az Elölülői hely, Elölülőnek választatot T. T. Odor István Úr, a' Sopronyi Ev. Lyceumban Philosophiát tanító Professor. Ki is nagy lelkű, 's hazafias buzgósággal követvén a' boldogultak e' kis Társaságban 32 esztendőig futott vezér-pályáját, a' f. h. 7d tartotta-meg a' Társaságnak minden esztendőn tartatni szokott Innepét.

Az elmondott szép munkák annyira ékesítették ez Innepet, hogy a' Tisztelt nagy számú halgatóság' kedvét eléggé meg-

nyerték, 's nagy reményt nyújtottak a' lelkes hazafinak boldog honnya' anyai nyelve pallérozódására.

A' munkás-Társak illy rendel tettek az ékesen szóllásban a' gyakorlást:

1. Ber'senyi László: A' Haza' javára élt férjfiú méltó a' Nemzet' örök tiszteletére. Folyó-beszédben; — beköszöntött versekben.

2. Németh József: T. T. Nagy Megyeri Rajcs Péter' Úr' hamvaihoz. Alkeus' mértékein.

3. Kis János: Egy kesergő. Vitézi versekben.

4. Kéblóvszky József: A' Hazának élni dicsőség. Folyó-beszédben.

5. Major József: Hazám' boldog állapotja. Alagyákban.

6. Karsay János: Az irígység. Zapho' mértékein.

7. Herenkovics István: A' nemes lélek. Felváltó-versekben.

8. Knar Sámuel: A' fáradozás' bére. Felváltó-versekben.

9. Hajnal József: Törekedés e az, a' mi, a' nemzeti fényt tenyészti? Folyó-beszédben.

10. Illés Ádám: Az alkony. Felváltó versekben.

11. Horváth István: A' Vaskapui ütközet. Vitézi versekben.

12. Boda János: A' Várnai csata. Vitézi versekben.

13. Székér János: A' honnvédlés. Vitézi versekben.

14. Nisnyánszky Dániel: Az üldöztetett ártatlan. Folyó beszédben.

15. Mód Mihály: Egy kisdéd' hamvaihoz. Felváltó versekben.

16. Szalay József: T. T. Nagy Megyeri Rajcs Péter Úr' hamvaihoz: Felváltó-versekben.

17. Varga János: A' Remény. Alkeus' mértékein.

18. Noszlopy Mihály: A' mulandóság, és halhatatlanság. Költői folyóbeszédben.

19. Ajkay Sámuel: Belgrád' ostromlása. Vitézi versekben. — Az Innepet be-rekesztette.

Az Exámenek f. h. 21d kezdődnek, 28d végződnek.

Korponán Júl. 27d délutáni négy órakor, a' midőn a' lakosoknak nagyobb része kinn volt a' mezőn, tűz támadott, melly két óra alatt, a' Catholicum templomot, Parochiát, a' Piaristák' Klastromát és Gymnasiumát, a' tanácsházat, az Evangélicusok' templomát, 's minden belső és külső városbeli épületeket egészen megemésztette. A' lángok még a' következő egész éjjel is dühösködtek, bécsapván a' bolt-hajtásos szobákba, mellyekben mindent semmivé tettek. Két aszszony egészen megégett, két férjfit és egy leányt a' füst fúlasztott-meg, más többek veszedelmesen megsebesítettek. Ezen szánakozásra méltó városnak insége leírhatatlan.

Verbócz Mező-városban is Nyitra Vármegyében a' Pozsonyi német Ujság szerint, f. h. 4d 200 ház és számos csűrök levének a' lángok' prédájává.

Árvából a' Budai és Pesti egyesült német Ujság azt jelenti, hogy a' tájon Júl. 27d délután egy órakor iszonyú zivatar kerekedett. A' szelvész gyökerestől kiforgatta a' fákat, és a' házakat szélytszórta; a' jég, melly másfél fontnyi nehézségben esett, 27 helységnek minden termését elpusztította, több száz ökröket agyon vert, 's a' kinn volt juhokat csaknem mind megölte. Ezen csapás által 20,000 embernél több jutott nyomorúságra.